METSÄNOMISTAJA

Hoitosuunnitelmassa tavoitteeksi asetettiin 1 700 metsäpeuraa. Varmaa tietoa ei ole, miksi kanta ei ole viime vuosina kasvanut. Epäillään, että lisääntymisalueista on pulaa. **ERIKOISSUUNNITTELIJA MIKKO RAUTIAINEN, METSÄHALLITUS**

SAMI KARPPINEN

Viitasaarelaiset Jaana Bombin, kolmivuotias Taika Bombin ja Kauko Peltonen käyvät Salamajärven kansallispuistossa lataamassa akkujaan. Retkue kiittää puiston läheisyyttä, palveluita ja lappimaista luontoa.

Osuuskunta Koirasalmen ylläpitämä luontotupa on auki touko–syyskuussa viikonloppuisin. Tuvassa on 22 vuodepaikkaa.

Marko Ahonen ja Arto Vasalampi järjestävät kalastusretkiä. Kansallispuiston keskellä sijaitsevasta Koirajärvestä nousee muun muassa taimenta, siikaa ja harjusta.

Aktiivinen osuuskunta toi elämää Salamajärvelle

Kun Salamajärven kansallispuiston luontotuvan edellinen yrittäjä lopetti viime vuonna, toimintaa alkoi pyörittää seitsenjäseninen osuuskunta. Tuvan isännöinti on yhdistelmä yritystoimintaa, harrastusta ja hyväntekeväisyyttä.

KIVIJÄRVI-KINNULA-PERHO (MT)
Salamajärvi ei sano monelle mitään.

Monipuolisen suoluonnon ja vanhojen kangasmetsäsaarekkeiden mosaiikki Keski-Pohjanmaan Perhon sekä Keski-Suomen Kinnulan ja Kivijärven kuntien alueella ansaitsee silti paikkansa Suomen kansallispuistoverkostossa.

Kävijöitä houkuttelemaan kaivataan kuitenkin polkujen lisäksi palveluita.

Metsähallitus etsi viime vuoden lopussa kansallispuiston keskellä sijaitsevaan Koirasalmen luontotupaan uutta yrittäjää, kun edellinen lopetti.

Jyväskyläläinen maaseutututkija ja gps-retkiä järjestävä **Heikki Susiluoma** kokosi eri alojen yrittäjistä tai muuten vain luontomatkailusta kiinnostuneista tutuistaan porukan, joka jätti Metsähallitukselle tarjouksen.

Vuokrasopimus syntyi, ja seitsenjäseninen, yhdeksän hengen osuuskunta alkoi jälleen pyörittää luontotuvan majoitus- ja vuokrauspalveluita.

Yhdelle liikaa töitä

Perusajatuksena osuuskunnalla on elävöittää alueen yritystoimintaa ja kasvattaa kansallispuiston kävijämäärää.

Osuuskunnan jäsenet päivystävät Koirasalmessa kukin vuorollaan.

”Yksinään tuvan pyörittäminen vaatisi jatkuvaa läsnäoloa. Sänkyjen petaaminen käy täydestä työstä”, Susiluoma toteaa.

Ensimmäisen kesän kokemuksen perusteella kysyntää tuvan palveluille olisi muutoinkin kuin viikonloppuisin.

Majoittujia oli Susiluoman mukaan sen verran hyvin, että omat kustannukset on saatu katettua. Osuuskunta on investoinut muun muassa uusiin huonekaluihin ja keittiön varustuksiin.

Hyppy kalastusyrittäjäksi

Aurinkoisena syyskuun viikonloppuna Koirasalmella päivystää osuuskunnan kalastajakakkikko, Forest Leader Oy:n **Arto Vasalampi** ja **Marko Ahonen**.

Nuoret kaverukset ottivat kumpikin lopputilin päivätöistään viime syksynä ja ponkaisivat yrityksen pystyyn. Miehet tienaavat leipänsä lähinnä tekemällä metsurin töitä metsäyhtiöille.

Nyt paukkuja on tarkoitus suunnata yhä enemmän kalastusmatkailuun.

Vasalampi ja Ahonen järjestävät esimerkiksi muutaman tunnin opastettuja järvitaimenen pyyntiretkiä. He myös vastaavat osuuskunnan kahdeksasta veneestä.

Salamajärveä he kehuvat erämaaksi, johon on lyhyempi matka kuin Lappiin.

”Metsäpeuratkin ovat kuin poroja”, Vasalampi myhäilee.

Retkeilijäjäseniä haetaan

Salamajärven kansallispuiston läpi kulkee 115 kilometrin pituinen Peuran polku. Rengasreittejä ovat muun muassa 58 kilometrin pituinen Hirvaan kierros, 18 kilometrin Vaatimen kierros ja 2,3 kilometrin Vasan kierros.

Osuuskunnan puheenjohtajana toimiva Susiluoma houkuttelee Salamajärveen tykästyneitä retkeilijöitä liittymään osuuskuntaan retkeilijäjäseneksi.

Varsinaiseen jäsenistöön kuulumattomat retkeilijäjäsenet voivat ansaita ilmaisia majoitusöitä talkootyöstä ja päivystyksistä.

Metsähallitus on hoitanut puiston reittejä hyvin, eikä pitkospuilla ole juuri ruuhkaa. Kiikareille ja kameralle on käyttöä, sillä puistossa bongaa hyvällä todennäköisyydellä metsäpeuran ja monipuolista lintulajistoa.

Syksyllä myös hirvikärpänen on valitettavan varma seuralainen.

SUVI NIEMI

Heikinnevan lintutorni on hyvä paikka kiikaroida kahlaajia. Vieraskirjasta voi lukea edellisten kävijöiden bongauksia.

Puita on kaadettu nuorista metsistä ennallistamistarkoituksessa.

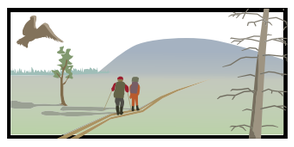

KANSALLISPUISTO-KIERROKSELLA

KANSALLISPUISTO

Eteläinen erämaa

Salamajärven kansallispuisto sijaitsee Suomenselän vedenjakaja-alueella Kivijärven, Kinnulan ja Perhon kunnissa.
Perustettu vuonna 1982.
Pinta-ala 62 neliökilometriä.
Maisemassa vuorottelevat laajat nevat, rauhalliset metsäjärvet ja kivikkoiset mäntykankaat.
Noin 13 000 kävijää vierailee puistossa vuosittain. Määrä on kasvussa.
Lähde: Metsähallitus

Lähde: Metsähallitus MT

Metsäpeuran siirtoistutus onnistui

Salamajärven kansallispuisto tunnetaan metsäpeuroistaan.

1970- ja 1980-luvun taitteessa puiston alueelle siirrettiin Kainuusta kaksi hirvasta ja kahdeksan vaadinta. Nyt, runsaat 30 vuotta myöhemmin, alueella elää noin 1 100 yksilön kanta.

Peuran alalajin, metsäpeuran, levinneisyys kattoi aikoinaan koko eteläisen Suomen metsäalueet Keski-Lappiin asti. 1900-luvun alussa se metsästettiin Suomesta sukupuuttoon.

Sotien jälkeen peura palasi hiljalleen Kainuuseen.

”Metsänkäyttö yleistyi, ja metsäpeuran säilyminen haluttiin turvata istuttamalla Suomenselälle toinen kanta”, erikoissuunnittelija **Mikko Rautiainen** Metsähallituksesta kertoo.

Metsähallitus pitää siirtoistutusta menestystarinana. Onhan metsäpeurakanta Suomenselällä satakertaistunut.

Kymmenen viime vuoden aikana kanta on kuitenkin pysynyt lähes samana.

”Hoitosuunnitelmassa tavoitteeksi asetettiin 1 700 yksilöä, mutta varmaa tietoa ei ole, miksi kanta ei ole viime vuosina kasvanut. Epäillään, että lisääntymisalueista on pulaa”, Rautiainen toteaa.

Suomenselän ja Kainuun lisäksi metsäpeuroja elää vain Venäjän Karjalassa. Eläin luokitellaan silmälläpidettäväksi.

SUVI NIEMI

Metsäpeurakanta on kasvanut Suomenselällä kymmenestä reiluun tuhanteen.